



Konferencija
o budućnosti
Europe



© atk work Shutterstock

Nova slika Europe

Rezolucija EGSO-a o konferenciji
o budućnosti Europe

travanj 2021.



*Ad hoc skupina
za konferenciju
o budućnosti Europe*

REZOLUCIJA

Europski gospodarski i socijalni odbor

Nova slika Europe
Rezolucija EGSO-a o konferenciji o budućnosti Europe

Izvjestitelji: **Stefano Mallia** (Skupina I.)
Oliver Röpke (Skupina II.)
Séamus Boland (Skupina III.)

Europski gospodarski i socijalni odbor Rezoluciju je usvojio na plenarnom zasjedanju održanom 27. i 28. travnja 2021. (sjednica od 27. travnja), s 228 glasova za, 1 protiv i 5 suzdržanih.

- 1.1 Konferencija o budućnosti Europe („konferencija“) Eurom pruža jedinstvenu priliku za ponovno povezivanje i suradnju s europskim građanima i građankama, među ostalim putem aktera civilnog društva, kako bi im se omogućilo da smisleno izraze svoje mišljenje o zajedničkoj budućnosti. Sada je vrijeme da se ispunи obećanje iz članka 11. Ugovora o EU-u da će se građanima i predstavničkim udrugama omogućiti da objave i javno razmijene svoje stavove u svim područjima djelovanja Unije te da održavaju otvoren, transparentan i redovit dijalog s predstavničkim udrugama i civilnim društvom.
- 1.2 Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) smatra da će uspjeh konferencije ovisiti i o sposobnosti da se predstavi nova slika Europe, utemeljena na stvarnosti svakodnevnog života, za koju europski građani i građanke mogu preuzeti odgovornost. Takva slika mora biti više od popisa postignuća – ona treba predstavljati konkretnu racionalnu i emocionalnu povezanost EU-a i njegovih građana i građanki. Strateške teme potrebno je sagledati iz zajedničke perspektive kako bi se izbjegla Europa neravnomjerne integracije (tzv. *Europa à la carte*) koja je na pomolu. Cilj je ponovno otkriti i obnoviti prijeko potreban osjećaj zajednice utemeljen na zajedničkim vrijednostima, stvarajući novi europski zamah za suočavanje s trenutačnim i budućim izazovima.
- 1.3 EGSO ima čvrste veze s akterima iz svih područja života (poslodavcima, sindikatima, civilnim društvom u cjelini) u svim državama članicama, stoga je u najboljem položaju da djelotvorno uključi organizirano civilno društvo *jer za to ima odgovarajuće mreže. To je njegova svrha i u tom području ima neosporno znanje i iskustvo*. Trajno sudjelovanje EGSO-a u cijelom procesu konferencije, uključujući u Izvršnom odboru, iznimno je važno.
- 1.4 EGSO mora biti u potpunosti uključen u upravljanje konferencijom; odlučan je u namjeri da iznese snažne i jasne prijedloge na temelju svoje slike i vizije EU-a u narednim desetljjećima. Odbor ponovno ističe svoje čvrsto uvjerenje da se na konferenciji moraju iznijeti prijedlozi i rješenja koja će dovesti do stvarne opipljive razlike za građane i građanke EU-a. Stoga je ključno da se na konferenciji ostvari konkretan i mjerljiv napredak, a ne da ona rezultira samo neobvezujućim raspravama s građanima koje ne vode nikamo. U tom smislu prijedlog potpredsjednika Komisije Šefčoviča da se zaključci konferencije uključe u program rada Komisije za 2022. upućuje na pravi smjer. To je ključna točka na kojoj se temelji vjerodostojnost i ambicioznost tog cijelog političkog procesa.
- 1.5 U okvir upravljanja konferencijom trebalo bi definirati opseg i svrhu angažmana građana i civilnog društva, što bi trebalo navesti na početku. Poznavanje cilja instrumenata za sudjelovanje također može pomoći u usklađivanju ciljeva s dostupnim sredstvima, i u smislu osmišljavanja procesa i u pogledu proračuna. U sklopu upravljanja sigurno će biti potrebno posegnuti za različitim oblicima i metodama sudjelovanja, ovisno o fazi i razini u bilo kojem trenutku, te pronaći načine da se dopre do Europljana koji nisu motivirani za angažman. Političari i institucije trebali bi preuzeti doprinos građana i civilnog društva ili o njemu voditi računa u odlukama jer bi u protivnom vjerojatno oslabilo njihovo povjerenje u takve postupke. Moramo izbjegći previsoka

očekivanja. S pomoću mehanizma za povratne informacije iz ideja iznesenih tijekom događanja u okviru konferencije razvit će se konkretne preporuke za buduća djelovanja EU-a.

- 1.6 Kratki vremenski okvir konferencije nameće ograničenja svim sudionicima, stoga bi je trebalo shvatiti kao polazište kontinuiranog procesa usmjerenog na povećanje suradnje s europskim građanima i građankama, koji bi se temeljio na tom početnom razdoblju. Ta bi se prilika trebala iskoristiti za promjenu paradigme i razine ambicije u svim područjima politika, uključujući gospodarsku, socijalnu i okolišnu politiku.
- 1.7 Svi akteri moraju pratiti rasprave konferencije i pristupiti im otvorena duha, bez unaprijed donesenih zaključaka o sljedećim koracima i razmatrajući sve opcije. U tom su pogledu posljednjih godina pokrenute neke inicijative i instrumenti EU-a, koje je sada potrebno provesti. Trebalо bi promicati redovito praćenje provedbe, kao i najnovije informacije o napretku postignutom na razini EU-a u pogledu usvojenih mјera i dostupnih instrumenata.

2. **Nova slika Europe – Europa: sjajno mjesto za život i uspjeh**

- 2.1 U tom kontekstu EGSO predlaže novu sliku Europe u kojoj se njezina davna i nedavna povijest povezuju sa sadašnjošću i iznosi vizija budućnosti koja se temelji na prekograničnoj suradnji, jačanju veza među građanima i građankama Europe i na vrijednostima solidarnosti, socijalne pravde, međugeneracijske suradnje, rodne ravnopravnosti, održivog blagostanja te pravedne zelene i digitalne tranzicije. Nužno je zadobiti veću potporu javnosti tim vrijednostima kako bi se preispitali naši modeli rasta i upravljanja u smjeru održivosti, izgradilo ravnopravnije društvo i organizacije civilnog društva postavile u središte obnove i oporavka.

Našim je građanima i građankama potrebna Europa koja:

- uviđa da su akteri civilnog društva čuvari općeg dobra i da imaju presudnu ulogu u pronalaženju rješenja za zajedničke izazove s kojima se Europa suočava;
- naglasak stavlja na pravedan i održiv oporavak od krize uzrokovane COVID-om 19, kojim se utire put prema uključivijem društvu i gradi dugoročna konkurentnost, uzimajući u potpunosti u obzir međusobno isprepletene socijalne, gospodarske, demokratske, demografske i klimatske krize u državama članicama EU-a, potrebu za zelenom i digitalnom tranzicijom te dugoročne strukturne promjene uzrokovane pandemijom. Europskom gospodarstvu treba pružiti punu potporu kako bi se oporavilo od gubitaka, uzimajući u obzir potrebu za uzlaznom konvergencijom, većom kohezijom, socijalnom zaštitom, pojačanim ulaganjima u javne usluge, ostvarenjem ciljeva održivog razvoja i smanjenjem siromaštva;
- podržava gospodarski i socijalni oporavak, poduzetništvo, pravednu tranziciju, otvaranje kvalitetnih radnih mјesta, obrazovanje i stjecanje vještina, inovacije, infrastrukturna i socijalna ulaganja, dekarbonizaciju, digitalizaciju, dovršetak jedinstvenog tržišta te ekonomsku i monetarnu integraciju;
- štiti sve svoje građane i građanke, uključujući najmarginalizirane, štiteći njihovo zdravlje, sigurnost i dobrobit, kao i okoliš i biološku raznolikost;
- poštuje i promiče raznolikost, rodnu ravnopravnost, temeljna prava, demokraciju, socijalni dijalog i uključivo upravljanje;

- promiče mir, sigurnost i napredak u svijetu putem multilateralizma, promicanja demokracije i vladavine prava, ljudskih prava, socijalnog dijaloga, ciljeva održivog razvoja, diplomacije te otvorene, pravedne i održive trgovine.

2.2 EGSO jednoglasno prepoznaće da je dvostruka tranzicija, zelena i digitalna, od ključne važnosti za jačanje održive konkurentnosti, solidarnosti i otpornosti Europe u suočavanju s budućim krizama. Pandemija COVID-a 19 najozbiljnija je kriza s kojom se EU suočio od svojeg osnutka. S njome se povećala potreba da EU pruži odlučne i dosljedne odgovore za poboljšanje političke, zdravstvene, gospodarske i socijalne dimenzije EU-a. Ova je konferencija jedinstvena prilika da EU ostvari taj cilj.

Potreba za zajedničkim europskim pristupom izraženija je zbog utjecaja COVID-a 19 na naše građane i građanke, društva i gospodarstva. Pandemija je pokazala da postoji snažan razlog za zajedničko djelovanje, ali je razotkrila i slabosti u načinu na koji se Europa nosi s takvim temeljnim izazovima. U doba permanentne krize EU će morati ojačati svoje kapacitete za suočavanje s krizom kako bi se ostvarili rezultati koje europski građani i građanke žele i zaslužuju.

2.3 Kriza je pokazala i da bi EU trebao uložiti veće napore kako bi osigurao da poduzeća, radnici, kao i osobe suočene sa siromaštvom i socijalnom isključenošću, budu primjereno zaštićeni od utjecaja nedavnih i budućih izazova. COVID-19 također je jasno ukazao na to da je potrebno podržati održivu konkurentnost i da je potrebno povećati ulaganja u kvalitetno zdravstvo, skrb, obrazovanje i socijalne usluge diljem EU-a. Od ključne će važnosti biti daljnje poboljšanje koordinacije u području zdravlja na razini EU-a, bolje rješavanje prekograničnih prijetnji zdravlju i jačanje zdravstvenih sustava EU-a.

2.4 EU može računati na ključne prednosti, kao što su unutarnje tržište, koje je jedno od najvećih tržišta na svijetu, skup temeljnih neupitnih vrijednosti¹ koje su sastavni dio europskog društva i demokracije, te solidarnost, kao što je pokazao ambiciozan Mechanizam za otpornost i oporavak, koji iziskuje učinkovitu provedbu nacionalnih planova oporavka. Krajnji cilj EU-a mora biti jačanje našeg modela socijalnog tržišnog gospodarstva, u kojem održivo i konkurentno gospodarstvo idu ruku pod ruku s dobro razvijenim socijalnim politikama. Sljedeći je korak ostvarenje europskog zelenog plana, koji EGSO podržava od samog početka. Zeleni plan nova je europska strategija rasta, u čijem su središtu blagostanje, održivost i socijalna pravda. Ostvarenje pravednog prijelaza na klimatski neutralan način života, poticanje kvalitetnih radnih mesta i promicanje održivog poduzetništva i inovacija, uključujući kružno gospodarstvo i socijalnu ekonomiju, bit će ključni za ostvarenje Europe blagostanja.

2.5 Međutim, EU se suočava s velikim izazovima: pandemija će dovesti do povećanja, a ne smanjenja nejednakosti među državama članicama i unutar njih. Zbog toga je potrebno uzeti u obzir obje strane medalje: s jedne strane, potrebno je dodatno ojačati održivu konkurentnost europskog gospodarstva i poduzeća svih veličina, posebno MSP-ova, a s druge strane, Europa bi trebala usvojiti ambiciozniju i konkretniju socijalnu dimenziju u kojoj nitko ne bi bio zapostavljen.

¹ Članak 2. UEU-a

- 2.6 Kako bi zaštitio svoje vrijednosti i ostvario svoje prioritete, EU mora imati i pozitivnu ulogu na međunarodnom gospodarskom planu. U svijetu obilježenom snažnim tržišnim natjecanjem i napetostima, ne samo na gospodarskoj nego i na političkoj razini, EU mora postati globalni akter koji može djelotvornije braniti svoje interesne i vrijednosti. Potrebno je pronaći ravnotežu između postizanja određenog stupnja otvorene strateške autonomije, kako bi se održala sposobnost EU-a da djeluje u ključnim gospodarskim područjima, i spremnosti na suradnju kako bi se pronašla rješenja za zajedničke izazove kao što su klimatske promjene i ojačao multilateralni sustav utemeljen na pravilima.
- 2.7 Pandemija je istaknula važnost snažne i otporne europske industrijske baze. Europa mora imati ambicioznu industrijsku politiku koja pokreće dvostruku tranziciju – digitalizaciju i održivost – uz istodobno jačanje globalne konkurentnosti Europe. Nova industrijska politika koja se temelji na nizu različitih politika (uključujući trgovinu, vještine, ulaganja, istraživanje i energiju) mora stalno predviđati koji će biti ključni budući gospodarski sektori i pokretači, stvarajući okvirne uvjete, uključujući potrebne profile vještina, kako bi europska industrija mogla zadržati vodeći položaj u području globalne tehnologije i inovacija, osiguravajući visokokvalitetna radna mjesta i održivi rast za Europu. Istodobno postizanje konkurentnosti, održivosti i socijalne pravde očuvat će europski socioekonomski model za budućnost.
- 2.8 Iznimno je važno da EU iskoristi tu priliku za modernizaciju i preobrazbu svojih industrijskih sektora i njihovih lanaca opskrbe kako bi ostali konkurentni u svijetu s nižim emisijama. Da bi riješili izazove dugoročne transformacije, oblikovatelji politika, socijalni partneri, organizacije civilnog društva i ključni dionici u tim zemljama i regijama trebaju predvidjeti promjene i aktivno upravljati tranzicijom. Socijalni dijalog, informiranje, savjetovanje i sudjelovanje radnika i organizacija koje ih zastupaju imaju ključnu ulogu u upravljanju tranzicijama na način usmjeren prema budućnosti. To će biti od presudne važnosti za Europu jer ona može uspjeti samo ako poduzeća i radnike postavi u središte oporavka i budućih politika. Konkurentnost i uključivost moraju ići ruku pod ruku: s gospodarskog stajališta, najuspješnije države članice one su s najvišim socijalnim standardima, a ne obratno.

3. Uloga EGSO-a

- 3.1 Jačanje uloge samog EGSO-a iziskuje dokazivanje njegove važnosti i dodane vrijednosti kao savjetodavnog tijela, na temelju njegove jedinstvene uloge u premošćivanju jaza (1) između tvoraca politika i civilnog društva, (2) između različitih aktera civilnog društva i (3) između aktera na nacionalnoj i europskoj razini. Potrebno je prije svega pokrenuti transnacionalnu raspravu koja bi objedinila europske rasprave na razini država članica.
- 3.2 Stajalište EGSO-a trebalo bi biti rezultat istinske rasprave, polazeći od doprinosa aktera civilnog društva i razvijeno od baze prema vrhu. Taj je pristup jedini kojim se jamči razmatranje svih stajališta i donose jasni i učinkoviti rezultati.
- 3.3 Potrebno je uspostaviti suradnju s Odborom regija (OR) i organizirati zajedničke misije na lokalnoj razini („Going local“) uz puno poštovanje različitih, ali komplementarnih nadležnosti tih dviju institucija.

- 3.4 EGSO je pozvan da preko svojih članova i članica na plenarnom zasjedanju konferencije i preko svojih promatrača i promatračica u Izvršnom odboru djeluje kao institucionalni posrednik između konferencije i nacionalnih organizacija civilnog društva.
- 3.5 EGSO ima *ad hoc* skupinu koja je donijela odluku o planu djelovanja sa sljedećim ciljevima:
- poboljšanje načina suradnje i povezivanja s akterima civilnog društva, osobito mobiliziranjem organizacija članova EGSO-a na terenu i interakcijom s njima;
 - unapređenje i jačanje uloge i utjecaja EGSO-a;
 - pružanje strukturiranog doprinosa civilnog društva donošenju politika EU-a davanjem relevantnih prijedloga Vijeću, Europskom parlamentu i Europskoj komisiji o tome kako poboljšati funkcioniranje EU-a i rad EGSO-a u okviru zakonodavnog postupka;
- 3.6 davanje povratnih informacija o raspravama i dijalozima u državama članicama i u okviru konferencije na plenarnom zasjedanju EGSO-a uz sudjelovanje zastupnika u Europskom parlamentu, članova OR-a, povjerenika i ministara Vijeća.

4. **Zaključci**

Budućnost koju želimo: civilno društvo u vodećoj ulozi

- 4.1 EGSO smatra da je Europskoj uniji potrebna snažna i zajednička vizija. U tom smislu Europu treba smatrati: (1) čuvarom zajedničkih temeljnih vrijednosti, kao što su sloboda, demokracija, ljudska prava i vladavina prava, (2) globalnim pobornikom održivosti, otvorene i poštene trgovine i multilateralizma, (3) oazom jedinstvenog ekonomskog i socijalnog modela temeljenog na poštenom tržišnom natjecanju i solidarnosti na području bez unutarnjih granica i (4) pokretačem održivog blagostanja, čija je okosnica snažno europsko civilno društvo.
- 4.2 Konferencija o budućnosti Europe trebala bi poslužiti kao sredstvo za uvođenje dugotrajnih promjena u EU-u, uključujući povećanu i značajniju uključenost građana i organiziranog civilnog društva u europsku javnu sferu. Kao prvi korak u tom procesu, civilno društvo mora raditi prema načelu partnerstva, blisko surađivati, umrežavati se, razmjenjivati dobre prakse i nastojati postići konsenzus.
- 4.3 Organizacije civilnog društva ključne su za pronalaženje rješenja za današnje izazove. EGSO poziva EU i nacionalne vlasti da prepoznaju ključnu ulogu organiziranog civilnog društva u izgradnji povjerenja i oblikovanju mišljenja javnosti te kao pozitivnih pokretača promjena. Također je nužno da EU podupre središnju ulogu organizacija civilnog društva u promicanju i obrani europskih vrijednosti, demokracije, temeljnih prava i vladavine prava u sklopu borbe protiv povećanja neliberalizma, populizma i „smanjenja prostora za građansko djelovanje”.
- 4.4 Za obnovu i socioekonomski oporavak EU-a bit će iznimno važno osigurati djelotvornu uključenost svih dijelova društva u zajedničko osmišljavanje, sudjelovanje, provedbu i procjenu politika EU-a, posebno nacionalnih planova za oporavak i otpornost, kao i budućih nacionalnih programa reformi, upotrebom postojećih struktura savjetovanja, kao što je postupak europskog semestra, te izričitim priznavanjem aktera civilnog društva kao ključnih provedbenih partnera i korisnika.

- 4.5 Kako bi se zamislila i izgradila ta otporna, ravnopravna i održiva društva, bit će potrebne inicijative „odozdo prema gore” koje se temelje na novim definicijama dobrobiti i razvoja koje nadilaze bruto domaći proizvod (BDP), uz istodobno poštovanje mišljenja i prava građana i građanki. Osim toga, nužno je da se ograničenja prava uvedena tijekom pandemije ne nastave nakon krize COVID-a 19.
- 4.6 Naposljetku, EGSO smatra da je također ključno stalno ocjenjivati predložene mјere i djelovanja u području politika. EGSO će odlučno doprinijeti tom procesu kroz svoje iskustvo i znanje u ostvarivanju dijaloga s građanima i građankama iz svih dijelova društva u svim državama članicama EU-a.

Bruxelles, 27. travnja 2021.

Christa Schweng
Predsjednica Europskog gospodarskog i socijalnog odbora



Konferencija o budućnosti Europe

<https://futureu.europa.eu/>



Europski gospodarski i socijalni odbor

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Izdao: Odjel za posjete i publikacije
EESC-2021-27-HR

www.eesc.europa.eu



© Europska unija, 2021
Uumnožavanje je dopušteno pod uvjetom da se navede izvor.

Za svaku upotrebu ili reprodukciju fotografija / ilustracija mora se izravno tražiti dozvola vlasnika autorskih prava.
© Atk work, Shutterstock



Print
QE-08-21-138-HR-C
ISBN 978-92-830-5326-2
doi:10.2864/222688
Online
QE-08-21-138-HR-N
ISBN 978-92-830-5304-0
doi:10.2864/61492

HR